

PARNASSIA

2004:1

PARNASSIA

Medlemsblad för Föreningen Smålands Flora Årgång 17 2004 nr 1

ISSN 1404-3785

Adress: c/o Allan Karlsson; Liljeholmsvägen 6; 575 39 Eksjö

Postgiro: 66 29 27 - 3

Org.nr: 827001-1672

Prenumerationsavgift för år 2004 är 50 kr

Styrelseledamöter i Föreningen Smålands Flora 2003-2004

Ordförande	Allan Karlsson; Liljeholmsvägen 6; 575 39 Eksjö tel. 0381 - 104 16; e-post: allan.karlsson@mbx302.swipnet.se
Vice ordförande	Margareta Edqvist; Syrengatan 19; 571 39 Näsijö tel. 0380 - 106 29; e-post: margareta.edqvist@telia.com
Sekreterare	Åke Widgren; Ronnebygatan 10; 371 32 Karlskrona tel. 0455 - 31 17 41; e-post: akwi@k.lst.se
Kassör	Göran Wendt; Högstorpssvägen 142 B; 352 42 Växjö tel. 0470 - 227 33; e-post: gowe@telia.com
Redaktör	Åke Rühling; Humlekärtskultsvägen 10; 572 41 Oskarshamn tel. 0491 - 771 61; e-post: ake.ruhling@telia.com
Övriga ledamöter	Gunvald Bruce; Skogsråstigen 20; 593 52 Västervik tel. 0490 - 152 26; e-post: g.bruce@swipnet.se John Christoffersson; Villa Vibo, Längmåla; 570 76 Ruda tel. 0499 - 300 06; e-post: john.amo@tele2.se Thomas Karlsson; Skogsvägen 46; 122 63 Enskede tel. 08 - 649 15 69; e-post: thomas.karlsson@nrm.se Barbro Otterstedt; Högbergsgatan 12; 331 41 Värnamo tel. 0370 - 104 36; e-post: barbro_mats@hotmail.com
Redaktör Parnassia	Jan-Erik Hederås; Tyningegatan 21; 252 76 Helsingborg tel. 042 - 14 03 91; e-post: je.hederas@telia.com

Omslagsbilden visar slätter i en äng med slätterblomma (teckning av John Käll)

Floran beskriver besöksvärda platser

JOHN CHRISTOFFERSSON

För drygt ett år sedan bestämde styrelsen för Föreningen Smålands Flora att ett avsnitt i boken skulle handla om botaniskt intressanta platser. Uppdraget att ta kontakt med personer som kunde skriva texter och lämna bilder gick så småningom till undertecknad.

För att beskriva olika miljöer har mer än 40 personer engagerats – tillsammans ska dessa täcka in alla delar av landskapet. Samtliga kommuner, utom de tre, som till större delen ligger i andra landskap (Hylte, Åtvidaberg och Valdemarsvik) bör vara representerade av minst tre lokaler. Stora och botaniskt särskilt rika kommuner som Jönköping kan kanske få med ett tiotal. Ett besöksmål har definierats som vad som kan vara bekvämt att besöka vid ett enda tillfälle. Det utgörs oftast av en lokal men kan också bestå av flera intilliggande platser.

Efterhand som förslag kommit in har jag markerat dem som ringar på en karta. Dessa har försetts med olika färger efter den naturtyp de främst representerar: berg, havsstrand, sötvatten, mosse, kärr, barrskog, lövskog, odlingslandskap, bebyggelse samt "övrigt" – ibland har två färger använts. Avsikten med detta har varit att kunna styra urvalet så att målen blir något så när jämnt utströdda i landskapet och så att även miljöerna om möjligt blir regelmässigt fördelade. Medarbetarna skickar oftast in en preliminär text, som kommer att kompletteras till sommaren. Några väljer att dröja med hela texten till efter sommarbesöket.

Vi har en hel del bilder på miljöer och arter, men det blir förstås i stor utsträckning tal om att fotografera nytt i sommar. Det är viktigt att få fram bilder från alla delar av Småland, något som kanske kommer att visa sig vara det allra svåraste.

Texterna börjar med en vägbeskrivning. Den är utformad så, att den ska leda till målet även för den, som bara har en enkel vägatlas att förlita sig till. Till hjälp för den som har med sig en topografisk karta är koordinater utsatta för alla strategiska punkter, till exempel vägskil och platser där man kan ställa bilen. Texten ger en allmän beskrivning av lokalen, ofta kryddad med historiska och kulturella upplysningar. Sedan leder den till de fina växtplatserna, där de viktigaste arterna räknas upp.

Ungefär hälften av de utvalda objekten är hittills beskrivna, och jag kan glädja er med att de håller mycket hög klass! Två exempel får ni här: Tomas Buréns text om centrala Kalmar och Conny Gustafssons om Skogön med omgivningar i Markaryds kommun. Tänk vad man kan hitta mitt inne i en ganska stor stad och i de delar av Småland, som brukar räknas som särskilt artfattiga!

John Christoffersson; Långemåla; 570 76 Ruda; tel. 0499-300 06

Centrala Kalmar (karta 4G NO)

Tomas Burén

Kalmar är en stad med omväxlande natur och mycket artrik flora. Även i de centrala delarna finns många intressanta växtlokaler, varav några här beskrivs närmare.

Kalmar slott är kanske stadens mest kända turistmål. Mindre välkänt är att många intressanta växter förekommer i anslutning till slottet. På den södra vallen, vid kanonerna, finns en av landskapets få förekomster av *fågellarv*. I den artrika vegetationen kan man på våren även hitta mängdet av *klippveronika*, *glansveronika*, *sminkrot*, *bosyska* och *ullistiel*. På slottets murar växer *murrula* och *murreva* samt den sällsynta *kalkväggslaven*. Murrulan finns för övrigt på många av murarna i centrala Kalmar. På vallgravsmuren växer *kattnynta*. I sydvästra hörnet av stadsparken, under diverse barrträd, finns ett stort bestånd med *mellanhäxört*.

På Ängö finns flera intressanta arter. Mest spektakulär är *spetsfingerörten* som växer vid Grippatans norra ände (4G6g 3e0h). *Välsk krassing* finns på flera ställen, bland annat på öns sydligaste del, vid stranden söder om Varvsgatan (4G6g 2e4f). Precis intill, på en jordvall med planterade narcisser, brukar det växa rikligt med *luddvicker* och *skuggnäva*. *Borstsenap* uppträder vanligen vid Ängöbron (bron mot Kvarnholmen). Arten brukar även finnas på Varvsholmen, där den liksom många andra ruderalväxter dock för en alltmer tyande tillvaro till följd av att området bebyggs.

Skogön (karta 4D SV)

Conny Gustafsson

Skogön lyser en för området anmärkningsvärt rik flora. Fågelfaunan är också förhållandevis artrik och intressant med bland annat häckande *kattuggla*, *mindre hackspett* och *försärla*. Sommartid uppträder *kungsfiskare*, och vintertid är *strömstaren* en regelbunden gäst.

Från Markaryd kör du väg 117 mot Halmstad. Vid 4D2b 3226 tar du av åt höger mot Ångabäcks by, som nås efter cirka 2 km. Efter ytterligare 300 meter svänger du vänster ner mot kraftverket. Där, vid Lagans södra strand, kan du parkera. Skogön ligger strax nedanför kraftverket, längs den norra stranden. Platsen är lättillgänglig med möjlighet till grillning och lägerplats för kanotturister.

Området har tidigt uppmärksamats för sin naturskönhet. Både bland lokalbefolkningen och det tidiga 1900-talets naturvetare finns kännedom om den vackra belägenheten. Lagan bildade ett unikt system av små öar och forar i en skön förening med omgivande kulturlandskap. Detta landskap gick nästan förlorat då kraftverket byggdes 1952, men lyckligtvis gick delar att rädda, företrädesvis den del som idag kallas Skogön.

Den östra delen av Skogön är botaniskt mest intressant. Den består av ädellövskog, dammar samt en moränkulle med inslag av tall, ek, bok och björk. Den västra delen utgörs mestadels av svagt betad hagmark men uppträder också en markerad skogbevuxen moränhöjd. Hela området är föremål för viss naturvårdsinriktad skötsel. Ädellövskogen har ett ganska starkt inslag av olikåldrig *lind*. *Rödblära* finns i imponerande mängd. Bland andra rara arter märks *säfa*, *sludstarr*, *våtteros*, *skogsbängel*, *svalört* och *tandrot*.

Vid kraftverkets parkering längs Lagans södra strand finns *hårginst* i slutningen ner mot vattnet. Området består av svagt hävdade vallar, slänter och gräsytor. Här och var finner man *mysmalva*, *prästkraze*, *mandelblom*, *svirrot* och någon enstaka *slättergubbe*.

Genom tillkomsten av kraftverket anlades den så kallade Tännerydsdammen ett par km öster ut, uppströms kraftverket, intill Råstorp samhälle. Dammen är reglerad och har ofta ett grunt, varmt vatten sommartid. Detta gör det idealiskt för mindre vanliga strand- och bottenväxter som *fyrling*, *tretalig slamkrypa* och *rödlånke*. *Vildris* finns här och var längs dammen och åsträckan. Fynd av *klotgräs* har gjorts.

Nästa nummer av Parnassia

Utgivningen av Parnassia 2004:2 bör kunna hålla följande tidsschema:

inlämnande av artiklar	senast 31 oktober;
redigering	klar 5 november;
tryckning och utskick	klart 20 november.

Du läsare är välkommen att skriva en artikel – kort eller lång – eller en liten notis. Ta kontakt med redaktören!

Det är enklast för både Dig och mig om Du skickar texten via elektronisk post, och det är en fördel om texten bifogas det elektroniska brevet i formatet Word för PC, men det går också bra om texten finns i själva brevet (texten kan då kopieras till Word). För mig är det lika enkelt om texten skickas på en diskett, men om texten inte är alltför lång går det bra att skicka den nedskriven på ett papper.

Det vore trevligt om Du har någon bra teckning, annan bild eller karta som kan komma med i tidskriften. Du kan skicka bilden per post, men det går också utmärkt att bifoga den till ett elektroniskt brev, enklast för mig som *.jpg*-fil. Glöm inte att ange var bilden kommer från.

Jan-Erik Hederås; Tyningegatan 21; 252 76 Helsingborg; tel. 042-14 03 91;
E-post: je.hederas@telia.com

Årsmötet 2004

Föreningen Smålands Flora inbjuder till årsmöte 2004-07-02-03 på **Tallnäs-gården** nära Skillingaryd. Program och anmälningsblankett medföljer detta nummer av Parnassia. Utflykten går till några lokaler i Vaggeryds kommun. Se vidare artikeln av Dan Damberg, Anders Olsson och Gunlög Joakimson på sidan 16 i detta nummer av Parnassia!

Välkommen med din anmälan! Tänk på att den måste vara föreningen tillhanda senast den 14 juni!

Allan Karlsson, ordförande

Floraförfattarna rapporterar

JOHN CHRISTOFFERSSON, THOMAS KARLSSON

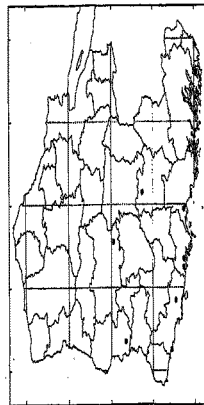
Så här är läget just nu då det gäller floraskrivandet.

Thomas har hunnit till dunörterna. John arbetar med de sista rosväxterna. Granskarna har fått texterna om de korsblommiga.

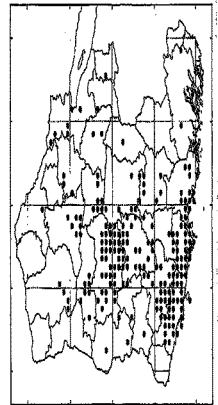
I detta nummer presenterar vi texten om *svensk häggmisel*, en art som blommar överdådigt i maj på många kalhyggen i sydöstra Småland men ändå måste betecknas som en av vår floras doldisar. Var har den sitt ursprung? Varför har den aldrig påträffats utanför Sveriges gränser? Arten har också en intressant utbredning i landskapet, med två spridningscentra i sydost. Det är känt från södra Kalmar län att häggmiselar, troligen främst denna art, odlades för de söta bärens skull; de användes till sylt och saft eller torkades som "korinter".

Kartan till vänster visar var svensk häggmisel var känd före inventeringsperioden, den till höger hur utbredningsbilden ser ut nu.

Amelanchier confusa – svensk häggmisel

fynd före 1978

fynd fr.o.m. 1978

Primäruppgifter. Den första insamlingen från Småland kommer från **Kalmar Halltorp** Värmanäs 1872 (P. A. Westling i S under namnet *A. ovalis*, ombestämd av G. Odelvik 1998), men vi vet inte om detta gällde en odlad eller förvildad förekomst. Med uppgift om förvildning först insamlad 1919 av Oscar Köhler i **Oskarshamn Oskarshamn** (belägg i S och UPS under namnet *A. spicata*, ombestämda 1948 av N. Hylander). – Först publicerad av Schroeder (1972) från denna lokal och **Mönsterås Ålem Timmernabben** 1954 (E. Asplund i S under namnet *A. spicata*, ombestämd av F.-G. Schroeder 1966).

Svensk häggmisel är märklig genom att den aldrig är funnen utanför Sveriges gränser (Schroeder 1972, 1994), varken som ursprunglig eller förvildad. Dess vilda släktingar kommer från Nordamerika. I vårt land är den känd som odlad sedan 1830 och som förvildad sedan 1890 (Hylander 1966b); den har blivit mest uppmärksam i Mellansverige men är belagd från Skåne till Gästrikland. Numera planteras den mindre ofta.

Som förvildad växer svensk häggmisel på torr eller frisk mark och har mycket små krav på näring; ofta finner man den i starkt blockiga områden. Den är ljuskrävande och föredrar bryn, igenväxande betesmarker, åkerholmar, vägrenar och liknande. På hyggen ser man den ofta; där kan den bli dominerande, men den träder tillbaka i slutet skog.

Arten har ökat starkt under 1900-talet och ökningen pågår troligen fortfarande.

Funnen i 210 rutor; tidigare uppgifter från 8 rutor. Karta 00. Utbredningen är koncentrerad till två områden, i inlandet från **Växjö Växjö** och **Tolga Österut** till **Uppvidinge Lenhovda** och **Åseda Åseda**, och närmare kusten från **Kalmar Ljungby** och **Nybro Nybro** norrut till **Oskarshamn Oskarshamn**. I dessa områden är den vanlig och ses oftare än häggmisel *A. spicata*. Utanför dem avtar frekvensen, och svensk häggmisel är ytterst ovanlig i norra, västra och sydligaste Småland. – Förvildad; bofast.

Uppgifter före 1978 (om inte annat anges givna under namnet *A. spicata*): **Hultsfred Viserum** Hultarp "hundratals" (Stenstorp & Nelin 1976

under namnet *A. grandiflora*) = **Hultarpshöjden** 500 m OSO triangelpunkt 142,6 (6F1h 2c7j), lövbacke, 1987 (SD MA IH, belägg i BDs herbarium, !ThK). **Kalmar Förlösa** 1949 (B. Hultgren & L. Hultgren i UME, ombestämd av ThK). **Mönsterås Mönsterås Em**, landsvägskant, 1939 (A. Domeij i OHN under namnet *A. canadensis*). **Ålem Timmernabben** 1942 (H. Lenander i S under namnet *Rhamnus catharticus*, ombestämd av L. Stenberg 1986), 1954 (se primäruppgifter). **Oskarshamn Oskarshamn** se primäruppgifter; Åsa, moränkulle mot söder, gammal odling, 1953 (S. Lindholm i OHN). **Växjö Drev Braås**, "grusås ca 1/2 km fr. odlade ställen" 1920 (C. Pleijel i S, ombestämd av ThK). **Gårdsby Sandsbo**, äng, 1928 (S. Carlsson i OHN under namnet *A. canadensis*, bekräftad som *A. confusa* av ThK 2004).

Nordliga, västliga och sydliga utposter. **Aneby Bälaryd Skogssryd** (7E1g 3d1h), 1989 (Lts LF). **Eksjö Hult** 50 m NO Skrikebo (6F7c 1d3i), vägkant i skog, 1987 (RL, !ThK). **Emmaboda Visseffärda** 200 m NO Linnefors station (4F4h 1a1c), forssträcka i å, 1986 (ThK). **Gislaved Reftelse Flahult by**, västra delen (5D9d 2e1c), nära gård, 1987 (Lts). **Jönköping Hakarp** 650 m N skjutbanan (7E1c 0a9b), ekdunge, 1991 (IB TsK, belägg i LD, !ThK). **Ljungarum Munksjön**, ostsidan i mellersta delen (7E1a 1c5g), ruderatmark, 1989 (BJ). **Mulseryd Lilla Bosarp** 30 m NO norra gården (6D8g 3a0j), vägkant, 1987 (EF). **Månsarp** (6D9j) 1988 (Lts); 100 m SV Månsarp järnvägsstation (6D8j 3b5d), skogsslutning, 1990 (Lts). **Norra Ummaryd Vågkors** mellan gamla Nissastigen och Tranemovägen 250 m SV (6D7f 2b5c), strandkant, 1987 (EF, !IC). **Lessebo Ljuder Skruv** 200 m VNV stationen (4F6e 3d6a), skräpmark, troligen oavsiktligt införd, 1982 (SS BS, belägg i LD). **Nässjö Barkeryd Ekefall** 150 m NNO norra gården (6E8f 2d5d), skogsbryn, 1987 (BE Mge IB, !ThK). **Nässjö** 200 m N Bråna (6E8h 1b4i), skogsbryn nära väg, 1987 (BE, belägg i LD). **Tingsryd Linneryd** 1000 m NNV kyrkan (4F6b 2d1c), skogsbryn, 1988 (OS). **Urshult Övre Aramo** i norr (4E2i 4a1h), lövskogsbryn, 1986 (SK ABC). **Ålmehöda Göla-torpet** (4F3d 3c9e), vägkant intill bebyggelse, 1986 (SK ABC). **Tranås Linderås Linderås** samhälle (7E5i 3a), flerstädes, förvildad, 1979 (HR). **Västervik Hallingeberg** 500 m SO Ankarsums bruk (6G9g) (Kasselstrand 1980 under namnet *A. grandiflora*, bestämd av trädgårdsmästare K.-E. Fehrsson, Rödsle plantskola). **Ukna Nelhammars järnvägsstation** (7G8g 0a2g), 1987 (IH, belägg i eget herbarium, !ThK). **Västervik Skogshagaskolan** i SO (7G1j 0c4h), förvildad i tomthörn mot gångbana, 1988 (BD, belägg i eget herbarium, !ThK).

John Christoffersson; Långemåla; 570 76 Ruda; tel. 0499-300 06;

E-post: john.amo@tele2.se

Thomas Karlsson; Skogsvägen 46; 122 63 Enske; tel. 08-649 15 69;

E-post: thomas.karlsson@nrm.se

Två fantastiska fynd 2003

THOMAS KARLSSON

Förra sommaren gjordes flera mycket fina upptäckter i Småland. De allra mest intressanta är nog två för landskapet nya, av allt att döma spontana arter, som dessutom är stora rariteter i hela landet. Det gäller flytsvalting *Luronium natans* och tistelsnyltrot *Orobancha reticulata*. Båda arterna finns i två av våra grannlandskap, men ändå var det nog ingen som väntade sig att de skulle dyka upp i Småland.

Flytsvalting – *Luronium natans*

Flytsvalting upptäcktes 1783 som ny för Sverige i nordvästra Skåne av Anders Jahan Retzius: "Imellan Ramsjö by och hafvet äro åtskilliga sumpiga ställen, där vårvattnet stannar, och där växte ömnigt *Alisma natans*" (Retzius 1786). Växten återupptäcktes där 1959 (Björkqvist 1961) och finns fortfarande rikligt i ett par småglödar på kustbetesmarken. Den andra aktuella svenska förekomsten upptäcktes 1989–90 i Åtrans vattensystem i Halland (Georgson m fl 1997). Här växer arten helt annorlunda: den är riklig i ända till meterdjupt vatten i två näringsfattiga sjöar samt i en å som förbinder dem. Tre ytterligare svenska fynd verkar ha varit tillfälliga (Halland, Dalsland, Värmland). I Norge finns arten i några sjöar nära Oslo och i Danmark på några platser på västra Jylland. Den västliga arten är en av Europas sällsyntaste och mest hotade vattenväxter.

Att arten även fanns i Småland upptäcktes 1996 av Bo Rosengren, Gävle, men förekomsten kom till allmän kännedom först förra sommaren när sonen Daniel rapporterade in fyndet till Artportalen. Hos oss växer arten i en insjö med näringsfattigt vatten, nämligen Hängasjön i Hamneda socken (Ljungby kommun). Förekomsten är sparsam (ca 1 kvadratmeter 2003) och växten blommar inte varje år. Ett blommande belägg har dock vänligen skänkts till Naturhistoriska Riksmuseet.

Bo och Daniel Rosengren var dock inte de första som såg arten i Hängasjön. Redan år 1985 satt Bertil Möllerström, Traryd, med en vattenväxt av främmande utseende från samma sjö, men i Göteryds socken (Älmhults kommun). Blommor fanns ej, och efter mycket funderande kom han fram till att det nog måste vara en avvikande ältranunkel *Ranunculus flammula*. Riktigt övertygad blev han dock inte och sparade exemplaret i sitt herbarium. När ryktet om smålandsfyndet av flytsvalting sedan nådde honom drog han sig till minnes den mystiska ältranunkeln, tog fram sitt pressade ark och såg direkt att det rörde sig om flytsvalting! – Bertils misstag är förklarligt. Utan blommor är det mycket lätt att ta flytsvalting för ältranunkel, även om flytsvaltningens bladskivor är lite mera avsatta från skaftet och har en annan typ av nervatur. Fruksamlingen påminner i hög grad om ältranunkeln.

Flytsvalting Luronium natans. – a: ungt exemplar med bladrosett. –
 b: krypande, rotsläende exemplar från grunt vatten. – c: exemplar från djupt vatten. –
 d: blomma. – e: fruktsamling. – f: frukt.

Teckning av Miranda Bødtker (ur Nordhagen 1944).

De båda fynden i Hängasjön gjordes inte på samma plats och det är tänkbart att arten är spridd i sjön och/eller dess till- och avflöden. Vem gör en kanottur till sommaren?

Tistelsnyltrot – *Orobanche reticulata*

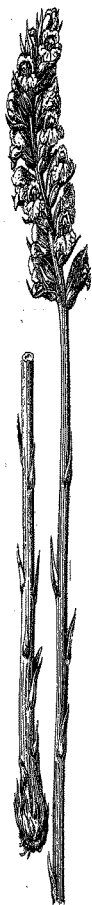
Tistelsnyltrot är parasit på brudborste *Cirsium helenioides* och kåltistel *C. oleraceum* och växer bland dessa på frisk till fuktig, näringsrik mark. Arten blev funnen av Gunnel Gustafsson, Örebro, på en naturtomt i Virserums socken (Hultsfreds kommun). Det fanns två exemplar bland brudborste på slättermark, som tidigare slogs med lie men nu med slätterbalk. Växten uppmärksammades i höst efter fjolårets slåtter. Ett av de avslagna exemplaren har överlämnats till Naturhistoriska Riksmuseet, där bestämningen kunde bekräftas. Brudborsten har funnits på lokalen ett tiotal år och har hela tiden ökat. – Någon insäning har inte ägt rum, varken av brudborste eller snyltrot.

Arten var tidigare känd från Västergötland och Skåne. Den klassiska lokalen är Mösseberg vid Falköping, där den upptäcktes 1841 av Johan Mathesius och ännu växer rikligt i brunnsparken. Något senare (1877) blev den funnen på Ällebergs ände, också i Falköpings kommun. Dessa båda lokaler var länge de enda kända i landet. 1974 upptäcktes den så i rika bestånd i Rövarekulan i Skåne (Nihlgård 1974), och under den nyligen avslutade inventeringen av Västergötlands flora blev den funnen på ytterligare åtminstone tre lokaler, av vilka en är rik (Bertilsson m fl 2002).

Allt som allt får man ett intryck av att arten expanderar. Kanske är detta i så fall en följd av den tilltagande igenväxningen. Både brudborste och kåltistel expanderar starkt vid upphörd hävd, och helt säkert har antalet lämpliga lokaler för tistelsnyltrot därför ökat under de sista femtio åren.

Statusbedömning

Det är troligt att båda växterna har kommit in spontant, utan människans medverkan, till sina småländska lokaler. Detta innebär inte att de måste vara gamla i den småländska floran – spridningen kan mycket väl ha skett under 1900-talets sista år. Båda arterna är troligen

Tistelsnyltrot
*Orobanche
reticulata*. –

Teckningen kommer
från Hegi (1906–31)
och har utförts av
E. R. Pernwinger.

lättspridda – flytsvaltingen växer på sådana platser att spridning med sjöfåglar ter sig naturlig, och tistelsnyltrotten har ytterst små, stoftfina, vindspridda frön som kan blåsa över långa sträckor.

Flytsvaltingen är nog ganska klart en etablerad medlem i den småländska floran. Den har en viss geografisk spridning och vi vet, genom att Bertil klokt nog tog vara på sin avvikande "ältranunkel", att den vuxit i Hängasjön i minst 19 år. Vad gäller tistelsnyltrot är saken mera oviss – här krävs uppföljning och kontroll av beståndsutvecklingen under en följd av år.

Lokalangivelser

Det är med avsikt som lokalerna inte anges närmare än till socken – uppgiftslämnarna har önskat att lokalerna inte publiceras. De är givetvis bekanta för projekt Smålands flora liksom för naturvårdande myndigheter och kommer att följas upp.

Litteratur

- Bertilsson, A., Aronsson, L.-E., Bohlin, A., Börjeson, G., Geijer, M., Ivarsson, R., Janson, O. & Sahlin, E. 2002: *Västergötlands flora*. Lund.
- Björkqvist, I. 1961: *Luronium natans* (L.) Raf. återfunnen i Skåne. *Bot. Notiser* 114: 365–367.
- Georgson, K., Johansson, B., Johansson, Y., Kuylensstierna, J., Lenfors, I. & Nilsson, N.-G. 1997: *Hallands flora*. Lund.
- Hegi, G. 1906–31: *Illustrierte Flora von Mittel-Europa*. VI. München.
- Nihlgård, B. 1974: *Orobancha reticulata*, tistelsnyltrot, funnen i Skåne. *Lunds Bot. Fören. Medlemsblad* 1974(2): 5–7.
- Nordhagen, R. 1944: *Norsk flora. Illustrasjonsbind*. Oslo.
- Retzius, A. J. 1786: Strödda anmärkningar i Skånes Natural-Historia, gjorde under en Resa til Torekov, år 1783. *Physiogr. Sölsk. Handl.* 1(4): 310–318.

Thomas Karlsson; Sektionen för fanerogambotani, Naturhistoriska Riksmuseet, Box 5007; 104 05 Stockholm; tel. 08–661 51 79;
E-post: thomas.karlsson@nrm.se

Kryptogamer rapporterade under 2003

THOMAS JOHANSSON

Under 2003 skickade fyra personer in 79 "artlokaler" för svampar, lavar och mossor, tabell 1. Inga uppgifter om kransalger kom in under 2003.

Tabell 1. Antalet rapporter av rödlistade kryptogamer som kommit in till Smålands Flora under 2003.

Hotkategori	Mossor		Lavar		Svampar		Kransalger		Samtliga
	Återfynd	Nyfynd	Återfynd	Nyfynd	Återfynd	Nyfynd	Återfynd	Nyfynd	
Akut hotad (CR)					1				1
Starkt hotad (EN)				1					1
Sårbar (VU)		1	11	1		1			14
Missgynnad (NT)	2	14	22	21	2	1			62
Livskraftig (LC)				1					1
Totalt	2	15	33	24	3	2	0	0	79

Nedan nämns några av de mer anmärkningsvärda fynden för 2003 och ett fynd från 2001 som inte kommit med i fyndhörnan tidigare.

Svampar

Haplophilus croceus – Saffranstiecka, akut hotad (CR)

Ljunghy kn, Dörarp sn, På ek. Återfynd av Krister Wahlström. Detta är en av fem lokaler i databasen. Fyra av lokalerna har besökts under 1990-talet eller senare. Den femte är rapporterad från 1855 med alltför vaga uppgifter för återbesök. Det har ibland gjorts insamlingar av denna art även på kända lokaler. Därför anges av försiktighetsskäl inga närmre lokaluppgifter här.

Hericum erinaceu s- Igelkottstaggsvamp, starkt hotad (EN)

Oskarshamn kn, Misterhult sn, Knappemålagöl. Från bron 50 m norrut på östra stranden av Käglan. På skadad ek. RN 1539964/6376722 noggrannhet 100 m. Jan Brenander 2001. I registret finns endast nio tidigare fynd, varav 3 är från 1932 eller tidigare.

Mossor

***Metzgeria fruticulosa* – kornbandmossa, missgynnad (NT)**

Ljungby kn, Dörarp sn, Toftaholm, Toftaåns bokskog, På bok i lövskog av bok och ek. RN 1394469/632363. Krister Wahlström 2003-03-02. I registret finns endast två tidigare uppgifter.

Lavar

***Chaenotheca cinerea* – Blekskaftad nållav, starkt hotad (EN)**

Kalmar kn, Ljungby sn, Krankelösa 400 m NO om. På en mycket gammal ask i blandad lövskog vid en av Ljungbyåns mindre armar. RN 1521275/6280975. 2003-04-22. Ulf Arup i privat herbarium. Ny för Småland! En av Sveriges sällsyntaste knappnåslavar.

***Fellhanera bouteillei* – Kvistlav, missgynnad (NT)**

Kalmar kn, Åby sn, Årtebäck 830 m O om, längs vägen mot Stensberg. På de nedersta grenarna på mycket ung gran på äng invid stenmur. RN 1522165/6294635. 2003-04-24. Ulf Arup i privat herbarium. Ny för Kalmar län!

***Fuscopannaria mediterranea* – Olivbrun gyttelav, missgynnad (NT)**

Ljungby kn, Vrå sn, Hjortseryd 1:2 vid gården Rydala. På mossa och bark av lönn i trädgård/park. RN 1352768/6290222. Krister Wahlström. Det finns sex lokaler i registret. Tre av dessa är från 1920- och 1930-talet. De andra tre har rapporterats från 1998 och framåt och ligger alla i Ljungby kommun.

***Lobaria scrobiculata* – Skrovellav, missgynnad (NT)**

Högsby kn, Långemåla sn, Berkeven, 600 m V därom. En liten bål 2,5 m upp i en ek, blandskog. RN 1520955/6318955. 2003-05-09. Thomas Johansson. Växtsättet, vitaliteten och den lilla bålen för tankarna till nykolonisation. Ny för Kalmar län.

Thomas Johansson; Jutnabbevägen 19; 392 36 Kalmar; tel. 0480-695 79
E-post: johansson.thomas@telia.com

Tippnytt från SÖ Småland 2003

NADJA NIORDSON

Under 2003 besöktes två av de soptippar i sydöstra Småland, som tidigare varit de mest givande i fråga om artrikedom, nämligen kalmartippen Moskogen och tingsrydstippen i Elsemåla.

Båda tipparna har besökts varje höst sedan 1997 och efter de första årens störtflod av "nya växter" har nyheterna droppat in i mera blygsam omfattning. Till en del har den ändrade sophanteringen varit en bidragande orsak: avfall sorteras, slam komposteras, äldre deponier tilljämmas och påförs täckmaterial.

Elsemålatippen,

där vi flera år i rad kunnat glädja oss åt bymålla (*Chenopodium urbicum*) vid sidan av ett stort antal andra exklusiva växter, tedde sig närmast artfattig när Bengt Nilsson och jag besökte den 2003-09-26. Hela tippen hade fått karaktären av en jättestor sandwich där den gamla konventionella (atrika) deponin täckts av ett stort lager väl tillkörd bark och jord. Ett antal trädgårdsväxter från trädgårdsblom- och grönsakssidan vitnade dock fortfarande om närheten till Bröderna Nelsons fröfirma, men gav inte något nytt. Förra årets kanske mest spektakulära fynd, den stora strandklen (*Lycopus exaltatus*), fanns dock kvar. Den hade t.o.m. spritt sig utmed kanten av "sandwichen", i den lilla rand där den gamla deponin tittade fram under täcklagret.

Moskogentippen

utanför Kalmar besöktes två gånger, dels av Bengt Nilsson, Åke Svensson och Charlotte Wigermo i augusti, dels av Bengt Nilsson och mig 2003-09-27. Vid första besöket kunde de gängse tipparna på slam- och hushållsavfall noteras och dessutom ett par trevliga nyheter: bärskatka (*Solanum scabrum*) och på en jordhög en lyckoklöver och ett litet fetblad. Lyckoklövern bestämdes senare av Erik Ljungstrand till trekantsoxalis (*Oxalis triangularis*) och fetbladet av Tomas Burén till litet fetblad (*Hylotelephium cauticola*). Åtminstone den senare var ny för Norden, inte helt oväntat, enligt Thomas Karlsson, eftersom detta lilla fetblad just lanserats i plantiskolorna runt om i landet.

Vid det andra besöket hade bärskatorna växt till sig. Mer än halvmeterhøga, buskiga snår med grenar dignande av bär. Bären sägs vara ätliga, men trots att de blänkande svarta frukterna lyste ganska attraktivt i små "druvklasar", kände vi inte för att smaka på dem.

På en äldre slamdeponi växte meterhøga lindmalvor (*Abutilon theophrasti*) och ett gigantiskt känguruäpple (*Solanum laciniatum*), bortåt 2 m høgt, 1 m brett och med en stomokrets på 15 cm. Men den mest imponerande jätten var en

amarant, drygt 170 cm hög och nästan lika bred. Belägg togs, men har ännu inte artbestämts.

Det näringsrika underlaget skapade flera andra praktexemplar, bl.a. kraftiga stjälgar av rikt blommande balsamin (*Impatiens balsamina*), grusnejlika (*Gypsophila muralis*), av habitus att döma den numera odlade trädgårdformen, vidare en bolmört (*Hyoscyamus niger*) med blad i rabarberformat samt en blad-rosett av mariatistel (*Silybum marianum*) 1,5 m tvärs över. Och i skuggan av dessa jättar... Vad var nu detta? – En slak, liten, grenigt utbredd planta med blommor mest påminnande om *Cotula*. Belägg togs givetvis. Det dröjde innan detta identifierats, men Ingvar Nordin i Göteborg kände genast igen växten som **parakrasse** (*Acmella oleracea*, syn. *Spilanthus oleracea*) från Nordamerika, där den går under namnet Toothache plant – den har av indianerna använts för att döva tandvärk. Växten har antiseptiska egenskaper och den aromatiska smaken känns förvisso igen från ett och annat tandläkarbesök. Denna växt, ny för Norden, tyckte vi givetvis var ett mycket trevligt fynd. Glorian falnade något när det visade sig att växten återfinns i Impectas frökatalog, vilket gör uppdykandet mindre sensationellt.

På en äldre deponi växte, vid sidan av kapkrusbär (*Physalis peruviana*) det ovanligare gullbäret (*Physalis grisea*), bortåt meterhöga buskar av vackert blommande kermesbär (*Phytolacca americana*), en ranka av kivi (*Actinidia deliciosa*) och en änglatrumpet (*Brugmansia* sp.).

Andra ovanligare växter som noterades var trädgårdsverbena (*Glandularia* × *hybrida*), blekgul nunneört (*Pseudofumaria alba*), virginiatobak (*Nicotiana tabacum*), karpaterklocka (*Campanula carpatica*), sommarcypress (*Bassia scoparia*), japansk hönshirs (*Echinochloa utilis*), höstfetblad (*Hylotelephium spectabile* × *telephium*), bergnepeta (*Nepeta racemosa*) samt ett exemplar av kattmynta (*Nepeta cataria*).

På jordhögen återfanns trekantsoxalisen (*Oxalis triangularis*) och det lilla fetbladet (*Hylotelephium caudicola*). Dessutom växte här stor rödmalva (*Malva sylvestris* ssp. *mauritiana*) och bovete (*Fagopyrum esculentum*).

Nadja Niordson; Mariebergsvägen 19; 371 43 Karlskrona; tel. 0455-140 21;
E-post: nadja.niordson@affv.nu

Flikbjörnbär bofast i Kalmartrakten

TOMAS BURÉN

Flikbjörnbär *Rubus laciniatus* måste vara det i särklass lättaste björnbäret att känna igen. De starkt flikiga småbladen gör att det största problemet snarast är att inse att det verkligen är ett björnbär. Flikbjörnbär odlas ofta och har även tidigare förvildats ibland. Drygt 20 regellöst fördelade fynd har tidigare rapporterats från Småland och arten betraktades som tillfällig i landskapet enligt ett preliminärt florumanus som jag fått av Thomas Karlsson. Endast fyra fynd rapporterades från Kalmar kommun före år 2000. De senaste åren har jag träffat på flikbjörnbär på ganska många lokaler runt Kalmar. Bilden av flikbjörnbär som en sällsynt och tillfällig gäst i Smålands flora måste därför revideras.

Jag har hittills noterat följande lokaler runt Kalmar, i fyra socknar:

Dörby: Barkestorpstippen (4G6f 4c) 2001 (Niurison 2002), stort bestånd 2003.

Föråsa: Lindsdal, S om Spannmålsgränd (4G8f 0e4h) skogskant, några spridda buskar 2003–2004; Lindsdal, 100 m N Äsvägens Ö del (4G8g 0a4b) avfallsplats i skogskant 2000–2004; Nils Holgerssens väg, inbygg i N kanten (4G8g 0a0h) ett par buskar 2003–2004 (troligen samma lokal som 900 m NV Vesslö (4G7g 4a9h), hårdtrampat stigslut vid välgkant, 1 ex 1989 (Sven Davidsson, belägg i OHN)).

Kläckeberga: ca 500 m S Lindsdals skola (4G7f 4e2i-3i) intill stenmur vid cykelväg (taggfri form odlad på andra sidan muren) ett par buskar 2004 (eventuellt samma lokal som Lindsdal 1100 m N punkt 12,50 (4G7f 4e4i), gammal stenmur i nybyggt område, 2–3 ex 1989 (Sven Davidsson)); vid cykelvägen N kvarteret Sjöbjörnen (4G7g 1d9e) några buskar 2003–2004; Lindsdal, N cykelväg S Lindeberga daghem (4G7g 3a9a) liten planta 2004 (odlad på andra sidan cykelvägen); gammal avställningsplats i skogsområde ca 200 m Ö Lindsdals IP (4G7g 4a0g) 2000; Lindsdal, vid Nils Holgerssens väg-Skatkammarvägen (4G7g 4b2a-3a) stort bestånd 2002–2004.

Kalmar: Kalmarsundsparken N Olsan (4G6g 0c8h) kvarstående i övergivna odlingslotter 2003–2004; Jenny Nyströms gränd (4G6g 2d0h) trottoarkant 2004 (efter tips från Helena Lager); N Norra koloniområdet (4G6g 3d5j) vid kompost, en buske 2000–2004; Ö Båtsmansgatan (4G6g 3d9d) skogskant, en planta 2003; mellan E22 och bostadsområdet vid Lybecksvägen (4G6g 4b8g) jordvall, en buske 2002; 50 m N Ölandsleden ca 400 m V Ängöleden (4G6g 4d2d) avfallsplats på f d isbana 2003; S Jägarvägen vid stig N parkeringsplats (4G6g 4d5e) en planta 2003–2004; S Jägarvägen mitt emot Tjäderstigen (4G6g 4d5f) en buske 2002, såg död ut 2004 men en ny planta upptäcktes några meter därifrån; skogsbyn N Neptunusvägen 22 (4G6g 4b9f) en större buske 2002–2004; skogen mellan Siriusvägen och Furuvägen (4G7g 0d6c) en buske 2002–2004; skogsbyn S grusväg V Krokusvägen (4G7g 0e9f) 2004; vid cykelväg NNV Blå gatan (4G7g 1d1d) 2000 (Daniel Hasselbratt), stort buskage 2004; 500 m N Norrlidens värmecentral (4G7g 1d3b) Ö cykelväg i f d kraftledningsgata 2004.

Jag har inte letat efter flikbjörnbär i andra delar av Kalmar kommun. Erik Ljungstrand har meddelat att han såg flikbjörnbär på Moskogens soptipp i Ljungby socken 2002. Alla förvildade plantor har taggiga stammar, medan de

odlade oftast är taggfria. Tydligen överförs inte taggfriheten till de nya fröplantorna. Den taggfria sorten verkar vara ympad på en normal grundstam, varför taggiga vildskott kan komma upp intill odlade buskar. Troligen härstammar en del av de förvildade buskarna från sådana vildskott som rensats bort och kastats ut.

Att så många fler fynd gjorts de senaste åren beror säkert främst på att jag letat mer systematiskt, men det är också troligt att en stor del av förekomsterna är ganska unga. Många av de förvildade förekomsterna i Kalmartrakten är i nära anslutning till odlade buskar, men inte alla. På några lokaler ser det ut som att de förvildade buskarna fortsatt att sprida sig med frö, men det kan naturligtvis också röra sig om upprepade spridning från odlade buskar. Det stora antalet lokaler och det faktum att bestånden verkar sprida sig, både vegetativt och med frö, gör att jag anser att flikbjörnbäret ska betraktas som bofast i Kalmartrakten. Det finns rapporterade fynd från många delar av Småland. Frågan är om flikbjörnbäret nu kan ha blivit lika vanligt någon annanstans. Gå ut och leta!

Referens

Niordson, N. 2002. Nya fynd på Kalmars och Tingsryds soptippar 2001.
Parnassia 15(1):13–20.

Tomas Burén; Adelgatan 11c; 393 50 Kalmar; tel. 0480–251 89;
E-post: *tomas.buren@netatonce.net*

Äldre nummer av Parnassia säljes

Äldre nummer av Parnassia (år 1992–2000) säljes för 15:-/styck. Hela sviten (18 nummer) kostar 200:-. Av några nummer finns bara ett fåtal exemplar kvar. Om så behövs kommer de att nykopieras och kan då få ett något avvikande utförande.

Från år 1988–1991 (8 nummer) finns få nummer kvar och de säljes endast i hel svit för 100:-.

Kostnader för porto och emballage tillkommer.

Beställ hos Allan Karlsson, tel. 0381–104 16,
E-post: *Allan.Karlsson@mbox302.swipnet.se*

Årsmötet 2004-07-02

DAN DAMBERG, ANDERS OLSSON, GUNLÖG JOAKIMSON

Bästa floravänner, snart är det åter dags att hålla årsmöte med Föreningen Smålands flora. Årets upplaga kommer att hållas **fredagen den 2 juli och lördagen den 3 juli 2004 på Stiftsgården Tallnäs, cirka 5 kilometer sydost om Skillingaryd i Vaggeryds kommun, i hjärtat av Småland mitt emellan Jönköping och Värnamo**. Här möts ni av ett fantastiskt boende vid Linneshöjns östra sida i en kontemplativ miljö och med ett kök som är av hög klass. Ni kan checka in på Tallnäs från klockan 16.00 på fredagseftermiddagen. I samband med incheckningen bjuds ni på kaffe.

Årsmötet hålls klockan 18.30 i den stora konferenssalen där Vaggeryds naturskyddsförenings före ordförande Kurt Grahm, Jönköping, hälsar Er välkomna.

Därefter vidtar sedvanliga årsmötesförhandlingar. Efteråt blir det en kvällssallad varpå Magnus Apelvist, universitetsadjunkt i biologi och miljökunskap vid Högskolan i Jönköping, kommer att berätta om sin forskning om skinnbaggar och deras förhållande till gräs. Avslutningsvis kommer Dan Damberg och Anders Olsson att visa diablerer om kommunens flora.

Exkursion

Lördagen den 3 juli bjuds ni på en bussexkursion i Vaggeryds kommun med Per Mörk som vår chaufför samt Dan Damberg och Gunlög Joakimsson som guider. Bussen har cirka 50 platser vilket innebär att de femtio först anmällda till årsmötet får plats, övriga får åka bilar. **Färden utgår från Tallnäs klockan 09.00** efter frukosten som serveras från klockan 08.00. Första anhalt blir de vackra strandängarna vid Starkeryd invid Linneshöjns södra strand och här kommer vi att få se en levande landsbygd med ekologiska jordbruk och en rik flora med bl.a. *granspira*, *brunskära* och *knappsäv*.

Härifrån bär det av norrut på slingriga vägar till Skillingaryds skjutfält och dess berömda ljunghed, vilken är Sveriges tredje största efter Skanörs ljung i Skåne och Mästockheden i södra Halland. Här har *ljungögontrösten* fortfarande rika förekomster. I närheten av dessa marker kommer den jättelika orienteringstävlingen O-ringen att ha sin förläggning för cirka 30 000 människor under sommaren 2005.

Nästa stopp blir hos Per-Axel Andersson i Hestra, där han guidar oss genom Hestra sörring, en gammal slåtter- och betesmark som skogen tog tillbaka under 1960-, 70- och 80-talen men som tack vare Per-Axels envista restaureringsarbete och med hjälp av länsstyrelsens naturvårdspengar idag har fått tillbaka stora delar av sin forna glans.

Efter besöket i Hestra är det dags att inta den, av Tallnäs, medskickade lunchen, som vi också bjuder Er på och som består av en fylld baguette eller tunnbrödrulle med dricka. Detta gör vi i den vackra kulturmiljön vid Byarums Hembygdsgård som också har hantverksutställning, glass-, lotteri- och fika-försäljning. Alldeles intill ligger kommunens nya naturreservat Gärhovs storäng. Där kan man njuta av bl.a. *hartmansstarr* och *ängsmyskgräs*.

Från Gärhovs storäng och Byarum ställer vi färdens västerut, upp till den K-märkta byn Pålskog där Bernt-Ola och Linnéa Hugosson bor och verkar. De är likhet med Per-Axel i Hestra verkliga eldsjälar som brinner för naturen och miljön, så vi får sakkunnig ledning i Pålskogs småbrutna, bergiga och skiftande landskap i allt från rasbranter med *palmossa* och *thujamossa* till skogsmiljöer med *kambräken* och *tallört*.

När vi avslutat besöket i Pålskog bär det av tillbaka mot Stiftsgården Tallnäs igen via ett besök vid Vaggeryds Cell och dess industriområde där vi bland annat kommer att få se *fälmartorn*, *nålginst*, *lundgamander*, *gulreseda*, *nick-skära*, *slokstarr* och *prickigt nattljus*, allt under sakkunnig ledning av Hans Boberg, Vaggeryd.

Vi beräknar att vara tillbaka på Tallnäs vid 16-tiden och tackar då för oss. Många välkomsthälsningar från

Dan Damberg, Skillingaryd, telefon 0370-763 96,

E-post: dandam@edu.varnamo.se

Anders Olsson, Sjöeryd, telefon 0370-721 32,

E-post: anders.olsson@edu.vaggeryd.se

Gunlög Joakimson, Vaggeryd, telefon 0393-312 89,

E-post: gunlog.joakimson@swipnet.se

Medlemsavgiften i Smålands Flora för 2004

Med detta nummer följer ett inbetalningskort för medlemsavgiften 2004, som är 50 kr och som inkluderar årets två nummer av föreningens tidskrift Parnassia.

Glöm inte att skriva namn och postgironummer på inbetalningskortet!

Uppge gärna också telefonnummer och e-postadress!

Avgiften till årsmötet

Vidare medföljer information om och en anmälningsblankett till årsmötet den 2 juli tillsammans med ett annat inbetalningskort. Beroende på hur man väljer att bo på Tallnäsgården, måste man själv fylla i beloppet på detta inbetalningskort, vilket skickas in i samband med att anmälan till årsmötet görs.

Styrelsen

De Vilda Blommornas Dag söndagen den 13 juni 2004

I samarbete med lokala föreningar av olika slag anordnar Svenska Botaniska Föreningen denna dag blomstervandringar på över 200 platser i Sverige. Kunniga exkursionsledare berättar om hur man känner igen både vanliga och mindre vanliga växter och i vilka miljöer man träffar på dem. Med hjälp av kartan och programmet kan du säkert hitta en vandring som passar dig och din familj. Alla detaljer får inte plats här, så se dig om efter lokal annonsering.

Ytterligare upplysning kan man få på föreningens hemsida www.sbf.c.se eller genom att kontakta

Evasina Blomgren; Dalgatan 7-9; 456 32 Kungshamn; tel. 0523-320 22;
E-post: evasina.blomgren@swipnet.se

Kjell-Arne Olsson; Ervavägen 33; 296 32 Åhus; tel. 044-24 22 63;
E-post: kjell-arne.olsson@swipnet.se

SBF:s kansli; o/o Växtekologiska avd.; Villagatan 14; 752 36 Uppsala; tel. 018-471 28 91;
E-post: linda.svensson@sbfc.se

Ta på lämpliga kläder! Packa fika i ryggsäcken! Ta med flora och förstöringsglas!

I Småland kan man välja mellan nedanstående vandringar:

35. Eksjö: Kvarnarp

SAMLING: Kvarnarps gård kl.10.00

LEDARE: Allan Karlsson, Sven Åke Svensson

36. Gislaved: Hos Thure Danielsson – Paradisdalen

SAMLING: Sunnaryds fjärläge kl.10.00

LEDARE: Robert Erlandsson

37. Gnosjö: Hagshestra

SAMLING: Gnosjö station kl.09.00

LEDARE: Sten-Evert Nordlander, Inga Hagberg

38. Hultsfred: Ryddalen

SAMLING: Järnforsens torg kl.10.00

LEDARE: Tommy Nilsson

39. Högsby: Horva V om Fågelfors

SAMLING: Gården Horvan (vägvisse från vägen Fågelfors - Fagerhult) kl. 10.00 eller Högsby kl. 09.20 eller Fågelfors (P-plats vid kyrkan) kl. 09.45
LEDARE: John Christoffersson

40. Jönköping: Bankeryd: Labbarps betesmarker

SAMLING: Hembydsgården vid Bankeryds kyrka kl.14.00
LEDARE: Magnus Thorell

41. Jönköping: Mariebo, Vattenledningsparken

SAMLING: Dammarna vid Vattenledningsparken kl.14.00
LEDARE: Lennart Persson

42. Jönköping: Tabergs gruva med omgivning

SAMLING: Tabergs station kl. 14.00
LEDARE: Hans Thulin

43. Mönsterås: Oknöskär

SAMLING: Gamla Lotsstationen för överfart kl.10.00. Kaffeservering
LEDARE: Siewar Johansson

44. Oskarshamn: Bråbo

SAMLING: Bråbo Naturum kl.13.00
LEDARE: Åke Rühling

45. Sävsjö: Elljusspåret med omgivningar

SAMLING: P-plats vid Djurgårdsskogen kl.14.00
LEDARE: Eira Petersson

46. Torsås: Degerhyttan

SAMLING: P-platsen vid Gullabo kyrka kl.10.00
LEDARE: Jan-Erik Persson

47. Vaggeryd: Rosendala

SAMLING: Byn Jutabygget, vägen mellan Svenarum o Tofteryd kl.14.00.
Tag med fikakorg.
LEDARE: Gunlög Joakimson, Lisbeth Carlsson

48. Vaggeryd: Skillingaryd

SAMLING: Fåglabäck kl.14.00
LEDARE: Dan Damberg

49. Vetlanda: Illharjens naturreservat

SAMLING: Elhagens parkering kl.09.00. Beräknad tid 3 tim. Oömma kläder och matsäck.
LEDARE: Monika Mörk

50. Vetlanda: Landsbro

SAMLING: Hembygdsstugan Höga Rör kl. 18.00
LEDARE: Lars-Åke Andersson

51. Vetlanda: Lemnhult

SAMLING: Lemnhults kyrkoruin kl.18.00
LEDARE: Tommy Merkert

52. Vimmerby

SAMLING: Björkbacken för vidare samåkning till lämpligt utflyktsmål kl.11.00
LEDARE: Stig Blomberg

53. Västervik: Lillö

SAMLING: P-platsen vid Lillö kl.10.00. Följ väg mot Gränsöudde, skylt mot Lillö 1 km efter Gränsö slott
LEDARE: Gunvald Bruce, Roger Karlsson

54. Växjö: Naturskyddsföreningens gård Osaby

SAMLING: P-plats till naturreservatet i Osaby kl.14.00
LEDARE: Uno Pettersson

www.artportalen.se – kärlväxtatlas på Internet

Rapportera dina nya eller gamla fynd i Artportalen! Ett stort steg på vägen mot en ny atlas över kärlväxterna i Sverige.

För fyra år sedan startade rapportsystemet Svalan för fåglar på Internet och med åren har det blivit en allt större succé. Nu lanseras motsvarande system för kärlväxter och fjärilar. Meningen är sedan att artgrupp för artgrupp ska läggas till tills det finns ett heltäckande system för rapportering av artuppgifter.

Svalan har hittills fått in närmare 2 miljoner observationer, vilket i sig är häpnadsväckande mycket. Med detta underlag är det lätt för vem som helst att via Artportalen t.ex. följa flyttfåglarnas ankomst, hur enskilda arter förekommer i landet eller regionalt och mycket mer.

Redan sommaren 2003 smygstartade kärlväxtrapporteringen och under hösten har fler och fler börjat använda och samtidigt hjälpt till att testa systemet så att de flesta barnsjukdomarna har kunnat avhjälpas. Nu är systemet tillräckligt utbyggt för en bred lansering och användning.

För att rapportera arter via Artportalen måste man registrera sig, ha en e-postadress och få ett lösenord. Detta är främst gjort för att förhindra skämtrapporter. Erfarenheterna från fågelportalen visar att man där i stort sett helt sluppit oseriös registrering.

Som framgår av rubriken är internetadressen www.artportalen.se. Det går också bra att använda Artportalen utan att registrera sig, om man nämligen bara vill titta på fynd eller utbredningskartor. Det är enkelt att ta fram kartor över Sverige, enskilda landskap eller titta på vad man funnit inom enstaka ekonomiska kartblad (5 × 5 km).

En viktig del i systemet som ännu inte är färdig är kvalitetssäkringen av de fynd som rapporteras. De flesta rapporter är naturligtvis okontroversiella men för vissa sällsynta och alla svårbestämda växter kan bestämmningar behöva bekräftas. En verksamhet liknande den som utförs av omnitologernas rapportkommittéer planeras. SBF:s styrelse har tillsatt en arbetsgrupp (se nedan) för att dels ta hand om det nationella arbetet och dels hjälpa till med att bygga upp den regionala kvalitetssäkringen.

Har du problem med att använda Artportalen, synpunkter eller tips så hör av dig till någon i arbetsgruppen.

Arbetsgruppen

Margareta Edqvist – margareta.edqvist@telia.com

Bengt-Gunnar Jonsson – bengt-gunnar.jonsson@mb.se

Mora Aronsson – mora.aronsson@artdata.slu.se

Owe Rosengren – owe.rosengren@comhem.se

Anders Svenson – anders.svenson@swipnet.se

Idag finns rapportsystem för fåglar, kärlväxter och fjärilar. Inga program behöver laddas hem för att använda portalen, det räcker med en vanlig webbläsare. Portalen är främst anpassad till Internet Explorer 5 eller senare versioner men fungerar till största delen även i Net-scape 7/Mozilla. Bredbandsuppkoppling är att föredra men det fungerar även med ett vanligt modem.

Artportalen är ett samarbete mellan Naturvårdsverket, ArtDatabanken, Sveriges Omnitologiska Förening, Svenska Botaniska Föreningen och Sveriges Entomologiska Förening.

Svenska Botaniska Föreningen; c/o Avd. för växtekologi, Uppsala universitet, Villavägen 14; 752 36 Uppsala.

*Ordförande: Margareta Edqvist; Sjyngatan 19; 571 39 Näsäsjö;
tel. 0380-106 29*

Parnassia årgång 17 2004:1

ISSN 1404-3785

Innehållsförteckning

- 1 *J. Christoffersson*: Floran beskriver besöksvärda platser
- 4 *J. Christoffersson, T. Karlsson*: Floraförfattarna rapporterar
- 6 *T. Karlsson*: Två fantastiska fynd 2003
- 10 *T. Johansson*: Kryptogamer rapporterade under 2003
- 12 *N. Njordson*: Tippiytt från SÖ Småland 2003
- 14 *T. Burén*: Flixbjörnbär bofast i Kalmartrakten
- 16 *D. Damberg, A. Olsson, G. Joakimsson*: Årsmötet 2004-07-02
- 18 De Vilda Blommornas Dag söndagen den 13 juni 2004
- 19 *www.artportal.se* – kärlväxtatlas på Internet